

Školní preventivní strategie pro období 2025 - 2030 ZŠ Pustá Polom

Zpracovatel: Mgr. Andrea Dostálová

Realizátor: ZŠ Pustá Polom, Opavská 39

Garant: Mgr. Vlastimil Hrádek, ředitel školy

Termín realizace strategie: 2025- 2030

O B S A H

1. Školní preventivní strategie pro období 2020- 2025
  - 1.1. Úvod
  - 1.2. Základní údaje o škole a charakteristika školy
  - 1.3. Vytýčení rizikových projevů chování
  - 1.4. Cíle školní preventivní strategie
  - 1.5. Koordinace preventivních aktivit ve škole
  - 1.6. Spolupráce s rodiči
  - 1.7. Spolupráce s odborníky a dalšími institucemi
  - 1.8. Vzdělávání pedagogů
  - 1.9. Metody práce
  - 1.10. Analýza současného stavu ve škole
  - 1.11. Základní školské dokumenty pro oblast prevence

1. Úvod

Škola vytváří tuto školní preventivní strategii jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Pro školu je závazný. Nárůst různých sociálně patologických jevů včetně zneužívání návykových látek, šikany jako i rizikových forem chování v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině.

Považujeme tedy za důležité zahájit primární prevenci v době školní docházky a poskytnout přiměřeně věku žáků co nejvíce informací o drogové problematice, rizikových faktorech šikany, hovořit s nimi na neformální úrovni, zapojit státní i nestátní organizace, odbornou i širokou veřejnost a především rodinu.

1.2. Základní údaje o škole a charakteristika školy

Název školy: Základní a Mateřská škola Pustá Polom, příspěvková organizace

Adresa: Opavská 39, Pustá Polom, 747 69

Telefon: 553 776 185

E-mail: zs.pusta.polom@volny.cz

Ředitel školy: Mgr. Vlastimil Hrádek

Zástupce ředitele: Mgr. Michaela Kršková

Výchovná poradkyně: PaedDr. Ivana Cigánková

Školní metodička prevence: Mgr. Andrea Dostálová

Základní škola v Pusté Polomi je škola s právní subjektivitou. Naši školu navštěvuje cca 300 žáků nejen z naší obce, ale i z blízkého okolí Budišovic, Hrabyně, vč. RC, Kyjovic, Těškovice a Hlubočce. Výuka a mimoškolní činnost se proto musí přizpůsobit autobusové dopravě. Škola má dvě budovy – menší, ve které se učí 1.- 2. popřípadě 3. třída se ŠD (podle počtu žáků), a větší, ve které probíhá výuka 4.- 9. ročníku. Pracujeme podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT dne 30.4.1996 pod č.j. 16847/96-2, a podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání od roku 2017 Učíme se pro život.

Do programu je proto zahrnuto vše důležité, co odpovídá struktuře a možnostem školy, co je k dispozici a co již bylo vyzkoušeno. V rámci strategie naše škola také využívá akcí pořádaných příslušnými organizacemi, např. Krajským úřadem (dále KÚ) , Kvic-em Opava – na proškolení pedagogických pracovníků, na tvorbě besed a diskusních pořadů pro žáky i rodiče, Pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PPP), Střediskem výchovné péče v Opavě, Policií ČR. Do svých akcí škola zapojuje Obecní úřady (dále OÚ) v Pusté Polomi a v okolních obcích, Policii ČR v Opavě, HZS v Opavě, Svaz dobrovolných hasičů (dále SDH), Schola.

1.3. Vytýčení rizikových projevů chování

Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje hlavní aktivity v následujících oblastech prevence:

- a) šikanování a jiné formy násilného chování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu
- d) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- e) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- f) užívání návykových látek (včetně alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
- g) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling)
- h) diváckého násilí
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí a závislosti na politickém a náboženském extremismu
- l) onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
- m) domácího násilí
- n) poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

1.4. Cíle školní preventivní strategie

A) dlouhodobé

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- snížit výskyt násilí a agresivity mezi žáky a užívání v řeči vulgárních výrazů
- zvýšit bezpečnost žáků ve školních prostorách a při akcích organizovaných školou, vytvářet příjemné a klidné mikroklima ve škole
- snížit výskyt rizikových projevů chování u žáků – zejména násilí, záškoláctví, šikanu, kouření, požívání alkoholických nápojů, vandalismu a devastování školního majetku

B) střednědobé

- podporovat vzájemnou spolupráci a pozitivní komunikaci mezi žáky
- včas odhalovat poruchy vývoje, učení a chování u žáků
- vést žáky k dodržování a respektování pravidel chování ve škole – Školní řád
- podporovat pedagogické pracovníky ve vzdělávání v oblasti prevence školního násilí
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti rizikových projevů chování dětí
- spolupracovat s dalšími institucemi zabývajícími se problematikou rizikových projevů chování

1.5. Koordinace preventivních aktivit na škole

Za koordinaci preventivních aktivit na naší škole odpovídá metodička prevence Mgr. Andrea Dostálová společně s vedením školy. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence.

Koordinuje předávání informací o problematice rizikových forem chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci programu a v měsíci červnu posílá závěrečnou zprávu na PPP do Opavy okresní metodičce Mgr. R. Javůrkové. Má kabinet s výchovnou poradkyní a stanoveny konzultační hodiny dle potřeby žáků a rodičů.

Informace zveřejňuje na nástěnce v 1. poschodí před sborovnou. Zde také jsou důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další aktuální informace. Na výběru témat umístěných na nástěnce se mohou žáci sami podílet. Jakékoli problémy mohou napsat a vhodit do schránky důvěry umístěné při vstupu do školy.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy

Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, metodika prevence, výchovného poradce a dalších.

1.6. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou informováni o realizaci Školní preventivní strategie na škole prostřednictvím třídních učitelů na prvních třídních schůzkách. Stejným způsobem jsou rodiče seznámeni se Školním preventivním programem proti šikanování a Minimálním preventivním programem. Problémy spojené s návykovými látkami a dalšími rizikovými projevy chování řešíme ve vzájemné spolupráci s rodiči žáků, popřípadě s odborníky v oblasti prevence.

1.7. Spolupráce s odborníky a dalšími institucemi

viz příloha Aktualizované kontakty 2025/2026

1.8. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností účastní aktivit zaměřených na metodiku preventivní výchovy, nácvik praktických a sociálně psychologických dovedností, technik rozvíjení osobnosti, netradičních technik pedagogické preventivní práce s dětmi, nácvik metod vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací. Vybrat si mohou z programové nabídky seminářů a školení, které nabízí škola nebo KVIC Opava, Ostrava.

1.9. Metody práce

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova probíhá mezipředmětově.

Používané metody práce:

výklad (informace)

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele kdykoli obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci se žákem, s rodiči, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

samostatná práce (slohové práce, referáty, informace z tisku, internetu)

besedy, diskuse

sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání

párová a skupinová práce ve třídě, projektové vyučování - Žáci ve vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách. Učitel věnuje pozornost této práci, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny a podporuje tak rozvoj **kompetencí týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý **právo diskutovat** na základě daných pravidel, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky. Projektovým vyučováním a celoškolskými projekty se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje jim to intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolský projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Na prvním stupni v hodinách prvouky a člověk a jeho svět kladen důraz na rozvoj mezilidských vztahů, zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, zneužívání léků, na jednoduché způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky, na činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví a mohou se zařadit do denního režimu, na osvojování návyků zdravého životního stylu, na osvojování si návyků, jak se chovat za mimořádných událostí, na koho se obrátit v případě ohrožení (šikana, násilí, zastrahování) a zároveň je spojit s výtvarnou, tělesnou, hudební výchovou a jazykem českým.

Na druhém stupni v hodinách chemie a přírodopisu se žáci seznamují s různými druhy návykových látek a jejich škodlivými vlivy na organismus. V hodinách zeměpisu pak se zeměmi, ve kterých se drogy pěstují a odkud se dovážejí do České republiky. V hodinách výchovy ke zdraví a občanské výchovy k osvojení preventivních ochranných kompetencí jsou využívány sociální hry, ve kterých se učí obhajovat svůj názor a respektovat své vrstevníky, řešit konflikty ve třídě, trénovat způsob odmítání návykové látky, využívat kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy, využívat formy samostatných projektů za použití

dostupné literatury a internetu a zároveň je spojit s dějepisem, tělesnou, výtvarnou, hudební výchovou a jazyky českým a anglickým.

1.10. Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky slouží práce v komunitních kruzích, dotazníky, které ukazují na informovanost žáků o rizikových projevech chování, možném výskytu návykových látek na škole i mimo ni nebo sociometrická šetření. O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Co se týká alkoholu a kouření, mnozí žáci mají tuto zkušenost a vědí o možných následcích. Je tedy nutné se žáky mluvit otevřeně, bez zastrašování a je důležité nadále na žáky preventivně působit. Žádný preventivní program či strategie nemůže mít všechna rizika pod kontrolou, neboť všechny problémy směřují k rodině a sociálnímu prostředí, v němž je dítě formováno.

1.11. Základní školské dokumenty pro oblast prevence

Metodické pokyny:

viz příloha Přehled vybraných předpisů ... 2025/2026

Kontakty na státní a nestátní zařízení v okrese Opava (MSK) 2025/2026

viz příloha